

NOTAT

08.10.2007
J.nr.: 5161

Høringsnotat vedrørende udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om fødevarer, lov om hold af dyr og lov om biavl (Fødevarekontrol, sanktionsmuligheder, økologiske fødevarer m.v.)

1. Indledning

Udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om fødevarer, lov om hold af dyr og lov om biavl (Fødevarekontrol, sanktionsmuligheder, klagesagsbehandling, kontrolrapporter, økologiske fødevarer, test af fødevarer, biavl m.v.) samt bemærkninger hertil blev ved brev af 2. juli 2007 sendt i høring hos en række erhvervs- og interesseorganisationer samt offentlige myndigheder med høringsfrist den 29. juli 2007. I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, hvilke organisationer, virksomheder og myndigheder der har haft lovforslaget i høring.

Kommentarer til høringssvarene er anført nedenfor i *kursiv*.

Det bemærkes, at udkastet til lovforslag efterfølgende – som følge af forskellige indholdsmæssige ændringer, der er beskrevet nedenfor – har ændret titel til Forslag til Lov om ændring af lov om fødevarer, lov om hold af dyr og lov om biavl (Fødevarekontrol, sanktionsmuligheder, økologiske fødevarer m.v.)

2. Generelle bemærkninger

Horesta tilslutter sig de nye sanktionsmuligheder overfor virksomheder, der overtræder fødevarelovgivningen, men de skal stå i overensstemmelse med forseelserne.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet er positiv indstillet overfor forliget, der udmøntes ved lovforslaget.

Dansk Erhverv tilslutter sig det overordnede formål for forliget. Man støtter, at der fremover fokuseres mere på kontrol på problemområderne og med problemvirksomhederne.

COOP Danmark A/S havde forventet, at intentionerne i det politiske forlig ville have præget lovforslaget i langt højere grad, end det er tilfældet.

Mejeriforeningen har – set i lyset af de uheldige eksempler, der har været beskrevet i pressen – forståelse for, at fødevarekontrollen tilpasses, så der kan gribes effektivt ind overfor virksomheder, som ikke vil overholde reglerne. Fødevarekontrollen bør dog heller ikke gøres unødigt besværlig eller usikker for det store flertal af virksomheder.

Fødevareindustrien i Dansk Industri er tilfreds med forliget om fødevarekontrollen, der er en af de væsentligste grunde til den foreslåede ændring. Fødevareindustrien finder samtidig, at det er væsentligt, at ændringerne gennemføres målrettet mod forligets sigtelinier. Ikke mindst i relation til en styrket vejledning af fødevarevirksomhederne.

3F finder de foreslåede lovændringer relevante.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, finder, at de foreslåede lovændringer tilgodeser en forbedret fødevarekontrol, og at de er i god overensstemmelse med forliget om fødevarekontrollen, der blev indgået i maj 2007.

Danish Meat Association finder, at forslaget indeholder flere positive elementer, idet der dog henvises til organisationens bemærkninger om lovforslagets § 1, nr. 8 (herom nedenfor under pkt. 3.1.5.).

Landbrugsrådet anfører, at erhvervet generelt er tilfreds med, at der er indgået et så bredt forlig på fødevarekontrolområdet. Det er endvidere positivt, at der med forliget nu er enighed om, at fødevareproducenternes egenkontrol er det grundlæggende element i bestræbelserne på at sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau og dermed høj fødevaresikkerhed.

3. Konkrete bemærkninger

3.1. Lov om fødevarer, § 1

3.1.2. Regulering af økologiske fødevarer, høringsudkastets § 1, nr. 1-2, 4-6 samt 11 (vedr. § 52 b)

3.1.2.1. Generelle bemærkninger vedr. økologi

De Samvirkende Købmænd, Dansk Erhverv og COOP udtaler sig positivt om, at reglerne om økologiske fødevarer samles i fødevareloven.

Fødevareministeriet foreslår en uddybning og præcisering vedrørende ressortfordelingen under økologiloven.

Fødevareministeriets forslag er imødekommet. I lovforslaget er nu indarbejdet samme terminologi vedrørende ressortfordelingen, som anvendes i bekendtgørelse nr. 855 af 12. august 2004 om ændring af ministeriernes forretningsområder, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1530 af 20. december 2004.

De Samvirkende Købmænd og Dansk Erhverv ønsker terminologien, der anvendes i forbindelse med økologireglerne, harmoniseret med den, der anvendes i forbindelse med fødevarereglerne generelt.

Den valgte terminologi i bestemmelserne vedrørende økologi svarer til terminologien anvendt i EU's økologiforordning. En ny forordning træder i kraft 1. januar 2009. I den forbindelse vil Fødevarestyrelsen vurdere, hvilken terminologi der herefter skal anvendes. Styrelsen er principielt enig i, at der i videst mulig udstrækning bør anvendes samme terminologi.

Danish Meat Association, Aarhus Universitet og Landbrugsrådet ønsker fortsat en fælles regulering af området og er derfor imod en opsplitning af økologireglerne.

Det skønnes mest hensigtsmæssigt at placere regulering af økologi under det ministerium, hvor administrationen er placeret. Som følge heraf og som led i en regelforenklingsproces er en opsplitning fundet nødvendig.

COOP finder, at der bør ske en lempelse af kravet om, at virksomhederne skal ligge inde med papirdokumentation for, at økologiske leverandører er under økologikontrol.

Kravet om papirdokumentation er allerede afskaffet, idet det er muligt at dokumentere, at leverandørerne er omfattet af økologikontrol via de offentliggjorte lister over økologikontrolrede virksomheder på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

3.1.2.2. Høringsudkastets § 1, nr. 1

Fødevarerministeriet foreslår, at det præciseres, at der med produktion menes noget andet end primærjordbrugsproduktion.

Forslaget er ikke imødekommet, da ordet produktion også er almindeligt anvendt indenfor fødevarerlovens område om aktiviteter, der ikke er primærproduktion.

3.1.2.3. Høringsudkastets § 1, nr. 2

Fødevarerministeriet anfører, at bemærkningerne til bestemmelsen er uklare, idet bemyndigelsen til at fastsætte regler om behandling ifølge bemærkningerne kun ser ud til at vedrøre de økologiske fødevarer.

Fødevarerindustrien anfører, at forslaget alene vedrører økologiske produkter. Som følge heraf, finder man, at der i stedet burde indsættes et stk. 2 lydende: ”Ministeren for Familie og Forbruger anliggender kan fastsætte regler om behandling af økologiske fødevarer”.

Bemærkningerne er ikke ændret, da ordet ”behandling” er indsat med henblik på, at den eksisterende hjemmel til at regulere økologiske fødevarer – for så vidt angår behandling – herved kan opretholdes. Det bemærkes hertil, at der ved behandling forstås enhver håndtering, som ændrer fødevareren.

3.1.2.4. Høringsudkastets § 1, nr. 4

Fødevarerministeriet gør opmærksom på, at økologiforordningens art. 1 er en udtømmende regulering af brugen af økologibetegnelsen for fødevarer (landbrugsprodukter til konsum). Som følge heraf kan der ikke opstilles nationale regler om benyttelse af betegnelsen for produkter, der er omfattet af økologiforordningen.

Forslaget bibeholdes, idet ikke alle fødevarer er af landbrugsoprindelse og dermed omfattet af økologiforordningen.

3.1.2.5. Høringsudkastets § 1, nr. 5 (Ø-mærket)

Der blev den 24. august 2006 afholdt møde mellem Fødevarerministeriet og Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender vedrørende lovregulering af udformningen og anvendelsen

af Ø-mærket. Det blev efterfølgende besluttet, at fødevareministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om udformningen af Ø-mærket efter forudgående aftale med familie- og forbrugerministeren. Herudover får begge ministre uafhængig bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelsen af Ø-mærket inden for egen ressort.

3.1.2.6. Høringsudkastets § 1, nr. 6

Fødevareministeriet gør opmærksom på, at krav om økologirapport allerede fremgår af økologiforordningens bilag III.

Forslaget bibeholdes, idet økologiforordningens bilag III fastsætter minimumskontrolforanstaltninger.

3.1.2.7. Høringsudkastets § 1, nr. 11

Fødevareministeriet gør opmærksom på, at § 52b ikke er strafbelagt.

Fødevareministeriets bemærkninger er taget til efterretning, og § 52b er blevet strafbelagt.

FødevareIndustrien, finder, at det af den indsatte bestemmelse ikke tydeligt fremgår, at bestemmelsen alene vedrører den økologiske produktionsmetode.

Bestemmelsens ordlyd bibeholdes, da det ikke findes at kunne fremgå mere tydeligt, at den alene vedrører den økologiske produktionsmetode.

3.1.3. Gennemførelse og offentliggørelse af test af fødevarer, høringsudkastets § 1, nr. 3

FødevareIndustrien mener ikke, at der er behov for denne tilføjelse til loven, da Forbrugerstyrelsen allerede har hjemmel til at foretage forbrugertest. Herudover pointerer FødevareIndustrien, at tilføjelsen er indsat i kapitel 4, og derfor alene vil kunne anvendes til test vedrørende kost og ernæring og alene til sammenlignende test og således ikke til kontrolaktiviteter. Desuden finder FødevareIndustrien, at der er tale om en uheldig blanding af myndighedsopgaver og forbrugertest. FødevareIndustrien er derudover betænkelige overfor forslaget udfra en retssikkerhedsmæssig betragtning, idet prøver kan udtages anonymt.

Bryggeriforeningen mener ikke, at der er behov for denne tilføjelse til loven, da Forbrugerstyrelsen allerede har hjemmel til at foretage forbrugertest. Derudover finder Bryggeriforeningen det vigtigt, at testvirksomhed holdes klart adskilt fra myndighedernes øvrige kontrolaktiviteter. Endelig finder Bryggeriforeningen det betænkeligt, hvis en offentlig myndighed udfører anonym informationsindsamling på en sådan måde, at myndighedspersonen udgiver sig for at være en almindelig forbruger.

Dansk Erhverv stiller sig tvivlende overfor, om gennemførelse og offentliggørelse af test af fødevarer er en myndighedsopgave.

Landbrugsraadet mener ikke, at der er behov for en hjemmel til at foretage test af fødevarer, da Forbrugerstyrelsen allerede har hjemmel til at foretage forbrugertest.

COOP pointerer, at testene ikke bør anvendes som middel til at indføre smagsdommeri vedrørende fødevarer. COOP er desuden bekymret for anvendelse af betegnelsen ”forbruger-

test”, da dette indikerer, at det er forbrugere, der tester varerne. Endelig pointerer COOP, at anonym informationsindsamling er unødvendig, og at det signalerer en unødvendig mistillid til, at fødevarevirksomhederne vil svare korrekt på forespørgsler.

Danish Meat Association (DMA) ser ikke nogen grund til at tilføje denne hjemmel i loven, da ressourcerne, der anvendes til test bør anvendes på andre områder, der vil have større effekt på folkesundheden. DMA finder det imidlertid positivt, at Fødevarestyrelsen vil høre virksomhederne forud for offentliggørelse af testresultaterne, men mener at denne orientering bør være obligatorisk. Endelig mener DMA, at teksten bør ændres således, at formuleringen er i overensstemmelse med den øvrige tekst i Fødevareloven, og således ændres til ” Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan gennemføre og offentliggøre...”

Datatilsynet går ud fra, at persondatalovens bestemmelser vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser.

Det bemærkes, at Familie- og Forbrugerministeriet efter høringsperioden har overvejet nødvendigheden af at indsætte bestemmelsen om gennemførelse og offentliggørelse af test af fødevarer i fødevareloven. Ministeriet har herefter fundet, at der ikke er behov for den pågældende bestemmelse.

3.1.4. Oprettelse af klageenhed, høringsudkastets § 1, nr. 7

Mejeriforeningen hilser bestemmelsen om oprettelsen af en klageenhed velkommen.

Landbrugsraadet er tilfreds med en styrkelse af det vejledende element i kontrollen, som oprettelsen af klageinstansen er udtryk for. Der skal være de nødvendige ressourcer til varetagelsen af opgaven og sikres nødvendig faglig kompetence. Det bør endvidere overvejes, om den uafhængige klageinstans evt. på længere sigt bør kunne varetage andre funktioner end klagesagsbehandling, som f.eks. kontrol med dyrevelfærd på en faglig måde.

Horesta hilser oprettelsen af den nye uafhængige klageenhed velkommen som et længe nævnt ønske. Horesta forventer, at den uafhængige klageinstans kan styrke virksomhedernes retssikkerhed m.h.t. mere ensartede afgørelser. Derudover skal enheden sikre, at Fødevarestyrelsen undgår den interessekonflikt, der har været i forbindelse med rådgivning af brancheorganisationer og verserende sager. Horesta forudsætter, at klageenheden sikrer sig uvildighed ved, at udvalgets deltagere ikke har deres forankring i Fødevarestyrelsen, samt at der er en dommer som formand. Sammensætningen skal sikre både uvildighed, sagkyndighed og hurtig sagsbehandling.

COOP støtter forslaget om en central klageenhed fuldt ud, idet det må forventes, at dette vil føre til større ensartethed og lavere fejlfrekvens i afgørelserne. COOP anfører i denne forbindelse, at man p.t. oplever alt for stor variation i de afgørelser, der træffes. COOP anfører endvidere, at de foreslåede nye konsekvenser ved fremtidige sanktioner ved overtrædelse af lovgivning i relation til fødevarsikkerhed (påbudt ekstra kontrol, krav om evt. dokumentation før markedsføring m.v.) må forventes at øge behovet for at afprøve rigtigheden af afgørelser, hvilket også taler for at oprettelsen af en central klageenhed med såvel fødevarefaglige og juridiske kompetencer. Bemanding med sagkyndige, der også har erfaringer fra erhvervslivet vil klart være at foretrække – svarende til kompetencesammensætningen i Forbrugerklagenævnet.

COOP foreslår – i relation til, at det i lovforslaget anføres, at klageinstansen skal være organiseret under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender – at klageinstansen gøres helt uafhængig af ministeriet, svarende til placeringen af Forbrugerklagenævnet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det hensigten, at klageenheden vil blive oprettet som en central enhed under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Det er ikke hensigten, at klageenheden skal oprettes som et egentligt nævn.

Den foreslåede konstruktion sikrer klageenheden den fornødne uvildighed og uafhængighed af Fødevarestyrelsen, den fornødne faglige kompetence og den fornødne hurtighed i sagsbehandlingen.

Danish Meat Association hilser oprettelsen af klageinstansen velkommen. DMA anfører, at det er vigtigt, at sagsbehandlingen i enheden bliver effektiv, og der bør fastsættes tidsfrister for afgørelser. DMA ser frem til, at Fødevarestyrelsen vil kunne vejlede de lokale enheder om konkrete fortolkninger, hvilket vil medføre større ensartethed, ligesom klageinstansen vil kunne medvirke til at ensrette afgørelserne.

Der vil – som det fremgår af bemærkningerne – blive udarbejdet en bekendtgørelse eller et cirkulære med bestemmelser om enhedens opgaver og virksomhed. Det vil i dette regelsæt bl.a. blive præciseret, hvilke afgørelser der vil kunne indbringes for klageenheden. Herudover vil der blive udarbejdet interne procedurer for enhedens arbejde. Der vil i denne forbindelse blive opstillet mål for enhedens sagsbehandlingstider.

Dansk Erhverv hilser en ny uafhængige klageenhed velkommen som et længe næret ønske. Dansk Erhverv forventer, at en uafhængig klageinstans kan styrke virksomhedernes retssikkerhed ved at sikre, at ens sager behandles ens og afgøres ens. Herudover vil oprettelsen af en klageenhed uafhængig af Fødevarestyrelsen betyde, at Fødevarestyrelsen i højere grad, end det er tilfældet i dag, vil have mulighed for at rådgive fødevareregionerne såvel som brancheorganisationerne i forbindelse med konkrete sager. Fødevarestyrelsens øgede rådgivning og dialog med brancheorganisationerne om reglerne på fødevarerområdet kan i høj grad medvirke til at styrke branchernes viden om fødevarerlovgivning og fødevarsikkerhed generelt.

Bryggeriforeningen finder det positivt, såfremt klagesagsbehandlingen, som det fremgår af lovforslaget, fremover skal udføres af en klageenhed, der er uafhængig af Fødevarestyrelsen, og foreningen håber dette vil resultere i større ensartethed i sagsbehandlingen og sikre, at ens sager behandles ens. Foreningen ser endvidere frem til, at oprettelsen af den uafhængige klageinstans vil medvirke til, at både styrelsens og fødevareregionernes vejledningstilbud styrkes.

De Samvirkende Købmænd vil hilse en klageenhed velkommen, især hvis det lykkes at sikre, at ens sager bliver behandlet ens. Endvidere vil det være meget værdifuldt, at oprettelsen af klageenheden vil give Fødevarestyrelsen mulighed for at vejlede både regioner og brancheforeninger/virksomheder i højere grad, end det er tilfældet i dag. De Samvirkende Købmænd ser frem til at høre nærmere om Fødevarestyrelsens nye muligheder for vejledning, når de nye regler er trådt i kraft.

Fødevarerindustrien er meget tilfreds med, at der foreslås etableret en central, uafhængig enhed til at behandle klager over afgørelser truffet i første instans. Fødevarerindustrien anfører, at det i forbindelse med etableringen af en sådan enhed er væsentligt, at der bevares et fagligt godt forhold til Fødevarestyrelsen, så styrelsens faglige viden kan anvendes af enheden. Fødevarerindustrien finder derfor også dette element meget positivt. I den forbindelse har Fødevarerindustrien bemærket, at det forudsættes, at enheden generelt kan indhente ekstern bistand som led i sin sagsbehandling. Fødevarerindustrien anfører i denne forbindelse, at det med fordel kunne præciseres, hvad der mere konkret tænkes på. Fødevarerindustrien anfører endvidere, at de muligheder, Fødevarestyrelsen får til at opprioritere vejledningen og rådgivningen af virksomheder og fødevareregionerne, som følge af dette forslag, med fordel kan beskrives nærmere i bemærkningerne. Det gælder også virksomhedernes mulighed for at henvende sig løbende for at få vejledning.

Til bemærkningerne om, at det med fordel kunne præciseres, hvilken ekstern bistand enheden skal have mulighed for at indhente som led i sin sagsbehandling, bemærkes, at dette bl.a. vedrører udtalelser/faglige vurderinger fra DTUs Fødevarerinstitut og Veterinærinstitut og Det Veterinære Sundhedsråd. Behovet for bistand vil imidlertid i høj grad afhænge af karakteren af og emnet for den konkrete sag. Det vurderes derfor ikke muligt at angive en udtømmende opregning af, hvorfra enheden skal kunne indhente faglig, ekstern bistand. Forslaget til ændring af bemærkningerne på dette punkt er således ikke imødekommet.

For så vidt angår det anførte om vejledning bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at et af formålene med at oprette en klageenhed er at styrke Fødevarestyrelsens vejledningsindsats. Oprettelsen af en klageenhed, der er uafhængig af Fødevarestyrelsen, vil betyde, at Fødevarestyrelsens hovedkontor detaljeret vil kunne rådgive fødevareregionerne i forbindelse med konkrete sager. For så vidt angår styrket vejledning af virksomhederne bemærkes, at dette er et selvstændigt element i forliget om fødevarerkontrollen, og at dette element påtænkes sikret bl.a. via specialisering og øget kompetenceudvikling i fødevarerkontrollen.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet anbefaler, i relation til, at det fremgår af bemærkningerne, at det forventes, at der vil være behov for, at klageenheden kan rette henvendelse til Fødevarestyrelsen med henblik på besvarelse af faglige spørgsmål af generel karakter, at klageinstansen i videst muligt omfang søger uvildig, faglig kompetent rådgivning og dermed så vidt muligt undlader at anmode Fødevarestyrelsen om faglig rådgivning. Dette bør ske af hensyn til klageenhedens uafhængighed af Fødevarestyrelsen, Fødevarestyrelsens mulighed for at opprioritere vejledningsindsatsen samt troværdigheden af den foreslåede klageinstans. Dette bør indføres i bemærkningerne.

Det er hensigten, at den rådgivning, klageenheden måtte have behov for at søge, skal være uvildig, og det er vurderingen, at Fødevarestyrelsen – på linie med andre institutioner m.v. – kan yde uvildig rådgivning. Det er fremhævet i bemærkningerne, at Fødevarestyrelsens rådgivning vil kunne være relevant i forbindelse med faglige spørgsmål af generel karakter. Fødevarestyrelsen skal naturligvis ikke rådgive klageenheden om, hvorledes klagesagerne skal afgøres. Forslaget til ændring af bemærkningerne på dette punkt er således ikke imødekommet.

Det bemærkes afslutningsvist, at Familie- og Forbrugerministeriet efter høringsperioden har overvejet nødvendigheden af at indsætte en bestemmelse om oprettelse af klageenheden i fødevarerloven. Ministeriet har herefter fundet, at der ikke er behov for en sådan bestemmelse for at imødekomme forligsteksten, idet en enhed som den omhandlede kan oprettes uden særskilt lovhjemmel. Bestemmelsen udgår derfor af lovforslaget. Det er dog fortsat hensigten, at klageenheden vil blive etableret som beskrevet i det lovforslag, som blev sendt i høring. Der vil derfor i lovforslagets almindelige bemærkninger kort blive redegjort for klageenhedens oprettelse, organisation m.v.

3.1.5. Påbud om underretning af tilsynsmyndigheder og dokumentation af status, høringsudkastets § 1, nr. 8

COOP tilslutter sig generelt forslaget, men mener, at det kun skal benyttes i ganske særlige tilfælde. COOP ønsker reglens anvendelsesområde begrænset til ”i ganske særlige tilfælde” og, at reglen klart skal fremstå som en undtagelsesregel. COOP støtter forslaget om, at virksomheder skal kunne dokumentere fødevarernes status, men igen kun i ganske særlige tilfælde. De påpeger, at begge påbud skal anvendes varsomt, for at de ikke bliver en handelshindring i EU-retlig forstand.

Mejeriforeningen udtrykker generelt tilslutning til en styrkelse af fødevarekontrollen. De vil dog gerne begrænse påbudets anvendelsesområde til tilfælde, hvor der er begrundet mistanke om mikrobiologisk eller kemisk forurening af fødevarer.

Danish Meat Association tilslutter sig generelt en skarpere tilgang overfor importørerne, men ønsker at sikre sig at påbud ikke bliver en byrde for alle de, der følger reglerne. DMA mener, at forslaget går videre end forliget. DMA frygter et generelt krav om forhåndsanmeldelse og ønsker, at der bliver opstillet kriterier for, hvornår påbudet kan anvendes, og at det tydeliggøres, hvad fødevarernes status indebærer. DMA ønsker også at bestemmelsen i sig selv skal udtrykke sin plads i sanktionsrækkefølgen.

Dansk Erhverv (DE) tilslutter sig generelt en stramning af reglerne overfor de brodne kar i branchen. DE understreger vigtigheden af, at denne påbudsmulighed ikke sker på bekostning af virksomhedernes retssikkerhed, og at det derfor skal understreges, at påbudet skal stå i forhold til forseelsen.

Fødevarerindustrien tilslutter sig generelt bedre kontrol med fødevarerens sikkerheden, men kan ikke tilslutte sig det konkrete forslag. Fødevarerindustrien peger på afgørelsen fra EF-Domstolen om Sveriges regler om forhåndsanmeldelse. Domstolen fandt, at de svenske regler var i strid med varernes fri bevægelighed, og Fødevarerindustrien mener, at dette påbud falder under den samme kategori. Selv hvis reglerne bliver anvendt ikke diskriminerende, mener Fødevarerindustrien stadig, at der vil være tale om en teknisk handelshindring. Fødevarerindustrien peger på de stramme betingelser i direktiv 89/662/EF, og mener desuden, at forslaget går ud over forligsteksten. Fødevarerindustrien ønsker som minimum, at det tilføjes at påbudet kun kan anvendes hvor dette er strengt nødvendigt.

Landbrugsrådet er generelt tilfreds med det brede forlig og støtter en mere behovsorienteret kontrol. Landbrugsrådet opfatter det konkrete påbud som et generelt krav om forhåndsanmeldelse, som de finder meget uhensigtsmæssigt. De ønsker, at det bliver skrevet ind i lov-

forslaget, at denne vil følge intentionerne i forliget og sætte ind hvor problemerne er, f.eks. ved brug af sætningen ”ved særlig begrundet mistanke”.

Landbrugsrådet, Fødevarerindustrien, Danish Meat Association og Dansk Erhverv har på et møde med Fødevarestyrelsen efter høringsperiodens udløb fremsat følgende ønsker: De vil gerne have de to led i lovtæksten til at hænge sammen. De ønsker, at opfølgning på påbudt forhånds anmeldelse skal ske så skånsomt som muligt. De vil gerne have præciseret, at påbudet kun kan gælde for op til de næste 3 partier. De peger på, at omdrejningspunktet til stadighed skal være egenkontrol. De ønsker, at det i teksten bliver præciseret, at påbud om statusdokumentation skal være relevant i forhold til karakteren af de tidligere konstaterede overtrædelser, som er baggrund for påbudet og, at det bliver præciseret, at i forhold til laboratorieanalyser er det ved mangelfuld dokumentation vedr. analyser, der i forvejen skal foretages, at bestemmelsen er relevant.

Det er ikke tanken med de pågældende påbud at gribe ind overfor konkrete partier, der ikke opfylder lovgivningen. Påbuddene skal kunne anvendes i situationer, hvor der ikke nødvendigvis er konstateret en konkret lovovertrædelse, men hvor der er indikationer ved virksomhedens forhold (f.eks. i form af et mangelfuldt egenkontrolprogram) på, at der kan være problemer med anvendelse eller markedsføring af fremtidige partier. Bestemmelsen er fremadrettet og konstrueret til at kunne foregribe problemer, før de udvikler sig eller overhovedet opstår.

Det bemærkes, at Familie- og Forbrugerministeriet efter høringsperioden har overvejet nødvendigheden af at indsætte en bestemmelse om påbud om underretning af tilsynsmyndigheden og dokumentation for status i fødevarereloven. Overvejelserne skal ses i lyset af den hjemmel til at meddele påbud m.v., som allerede findes i fødevarerelovens § 52. Ministeriet har herefter fundet, at der ikke er behov for en sådan bestemmelse for at imødekomme forligsteksten. Bestemmelsen udgår derfor af lovforslaget. Der vil dog i lovforslagets almindelige bemærkninger blive redegjort for den praksisændring, som denne del af forliget medfører.

Der vil endvidere blive udarbejdet en vejledning til brug for fødevareregionernes administration af de pågældende påbud.

Der er to aspekter i spørgsmålet om EU-retten og den foreslåede bestemmelse/praksisændring:

1. Det frie marked inden for EU forbyder alle handelshindringer, der direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt kan påvirke handlen imellem medlemsstater¹. Dette gælder imidlertid ikke for så vidt angår foranstaltninger, der begrænser eller forbyder bestemte former for salg². EF-domstolen har fastslået, at det er i orden at stille krav til virksomhederne, før de får

¹ Denne vending er hentet fra Domstolens dom af 11. juli 1974 Procureur du Roi mod Benoît og Gustave Dassonville, sag nr. 8/74

² Jf. Domstolens dom af 24. november 1993, straffesag mod Bernard Keck og Daniel Mithouard, forenede sager C-267/91 og C-268/91.

adgang til at sælge bestemte former for produkter³. Påbud, der stiller krav til virksomhederne, vil derfor ikke være en handelshindring i EU-retlig forstand.

2. Fødevarestyrelsen havde indtil 2006 regler om systematisk forhånds anmeldelse fra importører af ankomsten af visse animalske fødevarer, bl.a. fersk kød. EF-domstolen afsagde den 20. oktober 2005 dom i en sag mod Sverige i anledning af landets regler, der var stort set identiske med de danske. EF-domstolen fastslog, at Sveriges regler var i strid med fællesskabets regler. Fødevarestyrelsen ophævede på den baggrund de danske regler om forhånds anmeldelse. EF-domstolens begrundelse for dommen var, at der ikke må være grænsekontrol ved EU's indre grænser. Dommen vedrører kun kravet om systematisk forhånds anmeldelse fra importører af ankomsten af visse samhandlede animalske fødevarer.

På baggrund af denne dom og de generelle retningslinjer i EF-domstolens praksis vil de pågældende påbud – efter behov – blive anvendt både overfor danske virksomheder, der modtager varer fra udlandet, og overfor danske virksomheder, der modtager varer fra andre danske virksomheder.

For så vidt angår bemærkningerne om, at påbud skal gives med hensyn til forseelsen, bemærkes, at der gælder et generelt princip for alle dele af forvaltningen om proportionalitet

3.1.6. Opfølgende tilsyn efter indskærpelse, høringsudkastets § 1, nr. 9-10

Fødevareindustrien og DMA støtter som udgangspunkt forslaget om gebyrfinansierede opfølgende kontrolbesøg efter indskærpelser, men finder, at den påtænkte administrative håndtering er retssikkerhedsmæssig meget betænkelig bl.a. med hensyn til høring af virksomhederne og mulighederne for at klage.

Landbrugsrådet udtrykker også retssikkerhedsmæssige forbehold og finder desuden på linie med De Samvirkende Købmænd, Horesta og Mejeriforeningen, at det skitserede omfang vil være mere ressourcekrævende end hensynet til en behovs- og risikoorienteret fødevarekontrol tilsiger.

COOP støtter forslaget, men foreslår at indskærpelser inkl. afgørelse om ekstra kontrolbesøg skal kunne indbringes for klageenheden.

Det bemærkes at § 1, nr. 9-10, i lovudkastet efter en nærmere vurdering er udgået, idet dette element i forliget vil kunne gennemføres inden for rammerne af den gældende lovgivning. Dette vil blive beskrevet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.1.7. Påbud om rådgivning og uddannelse, høringsudkastets § 1, nr. 11 (vedr. § 52 a) og nr. 18

Fødevareindustrien kan tilslutte sig den foreslåede ordning.

³ Jf. Domstolens dom af 29. juni 1995 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Den Helleniske Republik, sag nr. C-391/92.

3F finder den foreslåede ordning relevant, idet man ser mulighed for, at også medarbejderne herefter vil kunne få den fornødne efteruddannelse, der kan medvirke til at sikre en høj fødevareressikkerhed.

Horesta finder, at det er nødvendigt at beskrive mere konkret, hvad det vil sige ikke at følge egenkontrollen, idet det frygtes, at afgørelserne beror på meget individuelle vurderinger fra fødevarekontrollen i strid med retssikkerheden. Fra Arbejdstilsynets model, som der henvises til, er "mistanke om" tilstrækkeligt til at meddele påbud om uddannelse/rådgivning. Der skal være fuldstændig gennemsigtighed med, hvilke krav som stilles til konsulenter, og hvordan de godkendes. Erfaringerne fra kravet om hygiejneuddannelse, som Horesta principielt tilslutter sig, viser, at uddannelsesmulighederne skal være tilgængelige og klar til at blive udbudt i forbindelse med, at lovkravet iværksættes. Det er ikke hensigtsmæssigt og fair at påbyde virksomhederne uddannelse, hvis der ikke er godkendte undervisere, som kan løfte denne opgave.

Den nævnte sanktionsmulighed vil blive brugt ved konstaterede overtrædelser og således ikke blot ved mistanke. Der vil blive udstedt bekendtgørelser, der fastlægger det nærmere indhold af ordningen, herunder krav til de omhandlede rådgivere. Bekendtgørelserne forventes sendt i høring ultimo oktober 2007. Der vil i sagens natur ikke blive meddelt påbud om rådgivning eller uddannelse, inden virksomhederne har mulighed for at efterkomme et sådan påbud.

Dansk Erhverv støtter bestemmelsen, som dog skal stå i forhold til forseelserne, og det må ikke være på bekostning af virksomhedens retssikkerhed. Det forventes, at ministerens bemyndigelse til Fødevarerstyrelsen følges op af en detaljeret bekendtgørelse, som beskriver mere præcist, i hvilke tilfælde sanktionerne kan tages i anvendelse.

Der vil som nævnt ovenfor blive udstedt bekendtgørelser, der fastlægger det nærmere indhold af ordningen.

COOP støtter muligheden for at anvende påbud om bistand fra rådgiver og deltagelse i efteruddannelse, hvor der er manglende viden om enten fødevareressikkerhed, manglende viden om hvordan problemstillinger løses eller manglende viden om relevant fødevareressikkerhed. Det forventes dog, at fødevarerregionerne vil udøve mere vejledende rådgivning – som der er lagt op til i forliget. Påbud om bistand fra rådgivere og/eller påbud om efteruddannelse bør derfor kun benyttes ved grundlæggende mangel på viden.

Det er et element i forliget om fødevarekontrollen, at der skal ydes styrket vejledning. Påbud om rådgivning og uddannelse er rettet mod de situationer, hvor konstaterede overtrædelser begået af virksomheden kan henføres til manglende viden eller manglende evne til omsætte viden til konkret handling.

De Samvirkende Købmænd anfører, at brancheorganisationerne kan spille en vigtig rolle i forbindelse med udmøntning af ordningen, selvom det nok især er de virksomheder, der netop ikke er medlem af en brancheorganisation, som mangler viden og information. Det er vigtigt, at virksomheder stilles lige, så det ikke bliver sådan, at nogen får gratis rådgivning af myndighederne, mens andre skal betale for privat rådgivning.

Bekendtgørelserne om det nærmere indhold af ordningen vil blive sendt høring hos alle relevante organisationer. Der vil endvidere blive udarbejdet en vejledning til fødevareregionerne om administrationen af ordningen, bl.a. med henblik på at sikre en ensartet praksis.

Mejeriforeningen mener ikke, at muligheden for at meddele påbud om rådgivning og deltagelse i efteruddannelse bør indføres, før man har vurderet effekten af næringsbrevsordningen. Regelsættet om næringsbrevet sikrer, at personer, der driver fødevarer virksomhed, har bestået en næringsprøve eller har gennemført en relevant erhvervsuddannelse. I bestemmelserne indgår, at man kan miste retten til at drive fødevarerengros virksomhed i en periode.

Det er et element i det politiske forlig om fødevarer kontrollen, at der skal kunne meddeles påbud om rådgivning og uddannelse. Denne ordning og næringsbrevsordningen indgår i det samlede system af sanktionsmuligheder på fødevarerområdet, men er derudover meget forskellige. Der indgår eksempelvis ikke egentlige fødevareremæssige elementer i næringsprøven, og der er i lovgivningen forskellige andre krav til den viden, som skal være til stede, før man kan drive fødevarer virksomhed.

Danish Meat Association finder, at den foreslåede ordning er en konstruktiv forbedring, der fremadrettet vil medvirke til at fastholde et højt fødevarer sikkerhedsniveau. Det bør af bemærkningerne fremgå, at det er virksomhedernes eget ansvar at udvælge rådgiveren. Fødevarer styrelsen bør bidrage med udvikling af et værktøj til brug for virksomhederne, der afspejler, hvilke krav der af virksomheden bør stilles til rådgiverens kompetencer. Efterfølgende vil kontrolsystemet skulle vurdere effekten af rådgivningen, nemlig om virksomheden nu lever op til kravene. I modsat fald vil andre sanktioner skulle anvendes.

Der vil som nævnt blive udstedt bekendtgørelser om det nærmere indhold af ordningen, herunder om forpligtelser for virksomhederne og krav til de rådgivere, der kan benyttes til at efterkomme sådanne påbud.

3.1.8. Udvidelse af Fødevarer kontroludvalgets virksomhedsområde og udvalgets sammensætning, høringsudkastets § 1, nr. 12-14

Danish Meat Association anfører, at Fødevarer kontroludvalget i dag er et velfungerende udvalg. Man finder det relevant at udvide udvalgets ansvarsområde til også at omfatte veterinære forhold, således at udvalget kan behandle emner ”fra jord til bord”. Man mener dog, at ordet ”veterinær kontrol” bør ændres til ”veterinær kontrol med dyrevelfærd og –sundhed”. Med en udvidelse af fødevarer kontroludvalgets ansvarsområde er det centralt, at der blandt udvalgets medlemmer altid er brancherepræsentanter med god indsigt i veterinær kontrol.

Fødevarer Industrien finder det positivt, at Fødevarer kontroludvalgets område udvides til også at omfatte veterinær kontrollen, idet der derved bliver bedre overensstemmelse med kontrolforordningen, samtidig med at muligheden for revision af Fødevarer styrelsen ressourceforbrug forbedres.

COOP finder det positivt, at antallet af medlemmer i Fødevarer kontroludvalget udvides som følge af udvidelsen af ansvarsområdet. Man forventer også, at revisionsenheden får tilført yderligere bemanning med de relevante kompetencer. Det er endvidere vigtigt, at fokus på fø-

devarekontrollen ikke bliver overskygget af de to nye områder, men at der lægges op til en balanceret revision af kontrollen.

Ændrede ressourcer for Fødevarestyrelsens revisionsenhed er ikke et element i forliget om fødevarekontrollen.

3F finder ændringsforslaget relevant, men ser også samtidig nødvendigheden af, at der i udvalget bliver en repræsentant fra arbejdstagersiden.

Fødevarekontroludvalgets sammensætning er foreslået ændret for at tilpasse udvalget til de nye funktioner og opgaver.

3.1.9. Offentliggørelse af kontrolresultater, høringsudkastets § 1, nr. 15-17

De Samvirkende Købmænd, Dansk Erhverv, Mejeriforeningen, COOP, Horesta, Landbrugsraadet, Mejeriforeningen, Dansk Erhverv, Fødevareindustrien og DMA vender sig samstemmende mod forslaget om pligt for virksomhederne til at have link til deres kontroloplysninger på deres hjemmeside. Det anføres, at smiley-hjemmesiden allerede sikrer forbrugerne fuldt tilstrækkelig adgang til kontrolresultaterne, og at kravet vil påføre virksomhederne væsentlige unødige omkostninger i modstrid med det igangværende arbejde med at reducere de administrative byrder.

Det bemærkes hertil, at forslaget vil lette forbrugernes adgang til relevante kontrolresultater, at der har været en betydelig interesse for at gøre smiley-oplysningerne tilgængelige fra andre sites på internettet, og at det efter Fødevarestyrelsens vurdering vil kunne gennemføres uden at påføre virksomhederne markant øgede byrder, idet linket kun skal oprettes én gang.

De Samvirkende Købmænd og COOP finder, at forslaget om, at fødevarekontrollen kan stille konkrete krav til ophængningen af kontrolrapporten i den enkelte forretning, er for vidtgående. Det bør som hidtil være tilstrækkeligt med et mere generelt krav om synlighed.

Det bemærkes, at hjemlen til at træffe afgørelse om placering af kontrolrapporten alene tænkes anvendt i de tilfælde, hvor det ikke efter drøftelse med virksomheden er muligt at opnå enighed om en placering, som sikrer, at den er synlig og læsbar for forbrugerne. Disse situationer har det hidtil vist sig vanskelige at løse.

Mejeriforeningen, De Samvirkende Købmænd og COOP kan ikke tilslutte sig, at ultralavrisikovirksomheder fritages for pligten til at ophænge kontrolrapporter. Dette kan skabe usikkerhed hos forbrugerne og indebære unfair konkurrence overfor øvrige virksomheder. Desuden vil især negative kontrolresultater under alle omstændigheder være relevante for forbrugerne og det tidsmæssige aspekt er der taget højde for med dateringen på kontrolrapporten.

Apotekerforeningen støtter forslaget.

Det bemærkes, at det fortsat vil være muligt at se kontrolrapporterne på smiley-hjemmesiden.

3.1.10. Efterfølgende høring vedrørende forslag til ændring af fødevarelovens § 39, stk. 2

Der er primo oktober gennemført en høring af forslag til ændring af fødevarerlovens § 39, stk. 2, idet denne bestemmelse er indsat, efter at det oprindelige udkast ændringslovforslag blev sendt i høring i juli 2007. Der er tale om en nyaffattelse af bestemmelsen med følgende ordlyd; ”§ 39, stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser om fødevarer, der føres gennem landet som transitgods, oplagres som transitgods eller indføres fra udlandet til eget brug”. Med den foreslåede bestemmelse tydeliggøres, at privatpersoners indførsel af fødevarer fra udlandet er omfattet af fødevarerlovens § 39. Der er ikke modtaget høringssvar med bemærkninger til bestemmelsen.

3.2. Ændringer af lov om hold af dyr, § 2

3.2.1. Regulering af økologisk foder til selskabsdyr og økologisk akvakultur

3.2.1.1. Generelle bemærkninger

De Samvirkende Købmænd foreslår en fælles regulering for foder til produktionsdyr, herunder foder til akvakultur, og at der sker en udvidelse af lovens titel, så det fremgår, at den tillige dækker foder til selskabsdyr.

Foder til økologisk akvakultur er ikke forslået indarbejdet i lov om hold af dyr. Denne regulering hører under Fødevarerministeriet. Da lovens hovedformål ikke er ændret, findes der ikke at være behov for at ændre lovens titel.

3.2.1.2 Konkrete bemærkninger vedrørende ressortoverførsel af økologiregler

3.2.1.2.1. Høringsudkastets § 2, nr. 2

Fødevarerministeriet foreslår, at ”andre produkter” i bemærkningerne præciseres med eksempler.

Fødevarerministeriets forslag er taget til efterretning og i stedet for ”andre produkter” anføres i bemærkningerne til lovforslaget ”økologisk foder fremstillet af animalske biprodukter til selskabsdyr og økologiske dyr fra akvakultur.”

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet foreslår en anden formulering i § 2, nr. 2 end fremsat i forslaget: ”Lovens formål er at sikre, at hold af dyr sker på en ansvarlig vis og på en sådan måde, at hensynet til de økologiske principper i økologisk produktion, til fødevarerensikkerheden og mennesker og dyrs sundhed generelt samt til produktionen tilgodeses”.

Bestemmelsens formulering ændres, så det fremgår, at lovens formål tillige er at sikre, at økologiske dyr og økologisk foder til selskabsdyr behandles på en sådan måde, at hensynet til de økologiske principper i økologisk produktion varetages.

3.2.1.2.2. Høringsudkastets § 2, nr. 3, 5 og 6

Fødevarerministeriet foreslår, at alle henvisninger til foder ændres til ”animalske biprodukter, som anvendes til foder”.

Henvisningen til ”foder” bibeholdes, idet Fødevarerstyrelsen har et behov for at regulere foder generelt for så vidt angår hensynet til at sikre menneskers og dyrs sundhed. Således regulerer Fødevarerstyrelsen i dag bl.a. attestation af sojaskrå, der anvendes som svinefoder, da visse lande kræver veterinærcertifikat på denne type varer.

Aarhus Universitet foreslår en anden formulering i § 2, nr. 3 end fremsat i forslaget: ”Lovens formål er tillige at sikre, at animalsk affald og foder, herunder økologisk foder, behandles og forarbejdes på en sådan måde, at hensynet til fødevarerens sikkerhed, menneskers og dyrs sundhed samt de økologiske principper i økologisk produktion varetages”.

Vedrørende formålsbestemmelsen henvises til det ovenfor anførte under pkt. 3.2.1.2.1.

3.2.1.2.3. Høringsudkastets § 2, nr. 7

Fødevarerministeriet finder ikke, at det fremgår af bestemmelsen, at den vedrører økologiske fødevarer, mens det anføres i bemærkningerne, at der er tale om en videreførelse af økologilovens § 2, stk. 4.

Forslaget bibeholdes, idet lovforslaget § 2, nr. 7 ikke vedrører fødevarer.

3.2.1.2.4. Høringsudkastets § 2, nr. 8

Fødevarerministeriet anfører, at økologiforordningens art. 1 er en udtømmende regulering af brugen af økologibetegnelsen for uforarbejdede landbrugsprodukter, foder og fødevarer (landbrugsprodukter til konsum). Som følge heraf kan der ikke opstilles nationale regler om benyttelse af betegnelsen for produkter, der er omfattet af økologiforordningen.

Forslaget bibeholdes, idet ikke alle nonfoodprodukter og produkter fra primærsektoren inden for fiskerisektoren (dambrug) er omfattet af den nugældende økologiforordning. De danske regler for økologisk akvakultur er et eksempel på regler, der kræver national hjemmel til fastlæggelse af betingelser for brug af økologibetegnelsen.

3.2.1.2.5. Høringsudkastets § 2, nr. 9

Fødevarerministeriet har gjort opmærksom på, at krav om økologirapport allerede fremgår af økologiforordningens bilag III.

Forslaget bibeholdes, idet økologiforordningens bilag III fastsætter minimumskontrolforanstaltninger.

3.2.1.2.6. Høringsudkastets § 2, nr. 12

Fødevarerministeriet har gjort opmærksom på, at krav om økologirapport allerede fremgår af økologiforordningens bilag III.

Forslaget bibeholdes, idet økologiforordningens bilag III fastsætter minimumskontrolforanstaltninger.

3.2.1.2.7. Høringsudkastets § 2, nr. 13

Fødevarerministeriet har gjort opmærksom på, at § 69a ikke er strafbelagt.

Fødevarerministeriets bemærkninger er taget til efterretning, og § 69a er blevet strafbelagt.

3.3. Ændringer af lov om biavl, § 3

3.3.1. Ressortoverførsel af veterinærkontrol med bier m.m. og biavlsmateriale ved ind- og udførsel

Ingen bemærkninger.

Efter en nærmere vurdering er det fundet mest korrekt, at denne bestemmelse indarbejdes i lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse.

3.4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering, CKR, har foreslået de følgende bemærkninger vedrørende lovforslagets administrative bemærkninger: ”Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at lovforslaget bliver forelagt et virksomhedspanel. Forslaget bør derfor ikke forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.”

De anførte bemærkninger er indsat i lovforslaget.

3.5. Øvrige forhold

3.5.1. Tidspunkt for høringen samt høringsperiode

Bryggeriforeningen finder det ikke hensigtsmæssigt, at høringsperioden for forslaget er lagt i juli måned, hvor mange holder ferie. Foreningen ønsker derfor at komme med flere kommentarer senere.

Landbruksrådet finder det særdeles uhensigtsmæssigt at udsende lovforslag med så kort høringsfrist midt i ferietiden.

Det er forudsat i forliget om fødevarerkontrollen, at de omhandlede tiltag iværksættes pr. 1. januar 2008. Af hensyn til folketingsbehandlingen vil det derfor være nødvendigt at fremsætte lovforslag indeholdende de nødvendige hjemler i starten af folketingsåret 2007/2008.

Liste over høringssvar med bemærkninger til Forslag til Lov om ændring af lov om fødevarer, lov om hold af dyr og lov om biavl (Fødevarekontrol, sanktionsmuligheder, klagesagsbehandling, kontrolrapporter, økologiske fødevarer, test af fødevarer, biavl m.v.)

Bryggeriforeningen
COOP Danmark A/S
Danish Meat Association
Danmarks Apotekerforening
Dansk Erhverv
Datatilsynet
De Samvirkende Købmænd
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet
FødevareIndustrien i Dansk Industri
Horesta
Landbrugsraadet
Mejeriforeningen
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF)
3F